



LUNDS
UNIVERSITET

Lunds Tekniska Högskola

Design för lärande

Att utforma miljöer och ting som stöd för tanken

Syfte

Att kunna förändra

En person med stora svårigheter att föreställa sig sådant som inte finns "här och nu" bör få tillgång till tankeredskap som underlättar för henne att aktivt delta i utformningen av sin lärandemiljö. Om huvudpersonen ges möjlighet att initiera designprocessen, kan hon därmed prioritera bland sina drömmar och behov och se till att de realiseras på det sätt hon önskar.



I målningen Clair Voyance illustrerar René Magritte vad det innebär att kunna föreställa sig.

Syftet med studien har varit att undersöka om och på vilket sätt materiella och immateriella artefakter kan underlätta för personer med nedsatt kognitiv förmåga att delta aktivt i en designprocess. Att åskådliggöra klockan och veckodagarna på ett konkret sätt kan t.ex. vara avgörande för den som vill planera.



Onsdag som färg, form, textur, doft och ljud

"Jag menar, om man inte vet hur mycket klockan är så vet man ju inte heller var man är, om ni förstår vad jag menar."

Ur Harold Pinters pjäs "Fastighetsskötaren"

Metod

Situerade sonder



Stig Nilsson framför "Huset". En fysisk representation av innehållet i den dagliga verksamheten Tryckolera. Den går att ta del av i bild och ljud med hjälp av en streckkodsläsare.

Enkäter eller intervjuer är trubbiga instrument i samspelet med personer med nedsatt kognitiv förmåga och stora svårigheter att kommunicera verbalt. Vi valde istället att introducera sonder av olika karaktär vars användning sedan gav oss ledtrådar rörande vilken riktning en specifik designprocess borde ta enligt de "tillfrågade".

Genom att låta våra meddesigners manipulera föremål istället för ord och meningar underlättade vi deras medverkan. Därmed lades också en grund för dem själva och övriga aktörer att driva designprocessen vidare.

Vi valde medvetet att introducera sådana sonder som våra meddesigners hade erfarenhet av sedan tidigare och vi gick inte vidare förrän de bad om det eller det klart framgick att de var beredda att göra det.

Exempel på sonder som kom till användning:

- VHS-filmer (1-15 min långa)
- Trådlös streckkodsläsare
- Bild- och Ljudhanteringsprogram
- Handdator
- Web-kamera
- Digital videokamera
- Mobil och stationär DVD-spelare
- Egenproducerade DVD-filmer
- Specialutformade "lärandeöar"

Resultat

Distribuerad kognition

Ett av de önskemål som kom till uttryck via sönerna rörde behovet av mobilt tankestöd. Oavsett tid och plats ville huvudpersonerna ha tillgång till kunskapskällor att ösa ur. En handledare på Tryckolera, Göran Plato, utvecklade därför en "akutväska" som efter tester visat sig användbar för lärande i olika miljöer.



"Akutväska" med handdator, DVD-spelare, DVD-filmer, bildmaterial och trådlös streckkodsläsare.

Att kommunicera med sig själv för att nå andra

Ett mycket intressant resultat av designprocessen var att några av deltagarna mycket medvetet började kommunicera med sig själva för att därigenom skapa förutsättningar för ett meningsfullt samspel med kamrater och handledare i ett senare skede.



Tomas Åkesson på Tryckolera i Lund börjar dagen med att "läsa bilder" för att få igång samspeletsprocesser av olika slag.

www.certec.lth.se



Arne Svensk
Doktorand



Bodil Jönsson
Handledare



Håkan Efrting
Bitr. handledare

Forskning i Rehabiliteringsteknik synliggör behov och förmågor

Certec använder och utvecklar teknik och metoder för att synliggöra människors behov, önskingar och drömmar. Teknik kan också synliggöra dolda förmågor.

Denna kunskap kan användas inom pedagogik och design för att ge människor med funktionsnedsättningar nya möjligheter att leva ett rikare liv.



Institutionen för Designvetenskaper, LTH